

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznauila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 165.

V Ljubljani, v petek 22. julija 1892.

Letnik XX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 21. julija.

Zadnja seja poslaniške zbornice

vršila se je danes z navadnim nemirom in vriščem; na dnevnem redu so bile sicer važne reči, ali nihče se ni zmenil za nje, vsak je iskal svojih prijateljev, znancev itd., da se je poslovil od njih.

Včeraj je bila dovršena razprava o vrejenju denarne valute. Pri prvem členu, s katerim se pooblašča finančni minister za posojilo 183 1/2 milijona goldinarjev, bilo je glasovanje po imenih. Obveljal je s 177 glasovi proti 97. Drugi členi so obveljali brez posebnih ugovorov, ravno tako šesti zakon, pri katerem je bila sprejeta še resolucija, da naj vlada konvertira še druge obligacije.

Danes je bilo tretje branje dotičnih zakonov; prvi zakon je bil sprejet s 174 glasovi proti 87, pri drugem predlagal je dr. Lueger glasovanje po imenih; ker pa ta predlog ni bil zadostno podpiran, zahteval je dr. Kaizl, naj se preštejejo glasovi; to se je zgodilo in drugi zakon bi je sprejet s 158 glasovi proti 108; drugi štirje zakoni so obveljali z veliko večino.

Razun valute bilo je včeraj rešenih še več manjših reči. Zahteva litomeriškega okrožnega sodišča, da bi smelo pričeti kazensko preiskavo proti poslancu Spindlerju, bila je odklonjena; zatem so bili potrjeni računski zaključki državnega gospodarstva za l. 1886, 1887 in 1888. Dalje je bil odobren dodatek k proračunu zboljševalnega zaklada in dovoljena prodaja nekaterih državnih zemljišč v olomuški trdnjavi in v nekaterih občinah na Tirolskem.

Ravno tako je bil brez ugovora rešen zakon, ki dovoljuje, da se smejo prioritetne obligacije dolenske železnice rabiti za sirotinske, ustanovne in druge enake glavnice.

Konečno je bilo sprejetih tudi nekaj nujnih predlogov glede državne podpore vsled uim in prečitanih več interpelacij.

Danes ste bili na vrsti peticiji praškega mestnega zastopa glede državne podpore za razne mestne naprave in za vravnavo vžitninskega davka. Dr. Blažek in Wohanka govorila sta pri tej priliki, ali nihče se ni zmenil za njune besede. Peticiji ste obveljali po nasvetu budgetnega odseka, ravno tako nekatere druge peticije, ki so bile na dnevnem redu.

Ob 1/4 1. uro pričele so se volitve za delegacijo, pri katerih so bili prvi na vrsti poslanci češki, ki so se letos porazumeli med seboj in poleg Nemcev in velikih posestnikov izbrali tudi 4 mladočeške poslance v delegacijo; druge 4 mandate imajo Nemci, dva pa veliki posestniki. Za Kranjsko bil je letos izvoljen Kušar, da stori potrebne korake za odpravo vojaške bolnišnice, kot namestnik pa poslanec Klun. Goriško bo zastopal dr. Gregorčič, namestnik njegov jo grof Alfred Coronini.

Istrska poslance Spiničič in Laginja ponudila sta italijanskima tovarišema Rizzi-u in Bartoli-u, da bi se porazumeli in se pri volitvah v delegacijo leto za letom vrstili med seboj. Ker sta pa to ponudbo odklonila, odločil je po dvakratni brezuspešni volitvi žreb, ki je bil jako prijazen slovanskima poslancema. Pri izbiri med Spiničičem in Bartolijem odločil je žreb za Spiničiča, ki postane delegat; pri srečkanju za namestnika pa je propadel Rizzi proti Laginji. Ta izid vzbudil je med desničskimi poslanci veliko veselost.

Tudi solnograški poslanci so morali večkrat voliti. Dvakrat so bili oddani po štirje listki, med katerimi sta se glasila dva za Schiederja, dva pa sta bila prazna. Opravilni red zaukazuje dvakratno volitev, potem pa žrebanje, ki je bilo pa v tem slučaju nemogoče, ker ni bilo dveh kandidatov; prišlo

je torej do tretje volitve, pri kateri se je Lienbacherju in Schiederju pridružil še Rottmayer, ki se je prej volitve vzdrževal. Izvoljen je bil s tremi glasovi Schieder za delegata, Rottmayer pa za namestnika.

Po dovršenih volitvah sklenil je podpredsednik sejo želeč vsem poslancem srečne počitnice in naznanjujoč, da jim prihodnjo sejo na jesen pismeno naznani.

Vrejenje valute.

Govor g. poslanca V. Pfeiferja v državnem zboru dne 18. julija 1892.

Visoka zbornica! V členu X. valutnih predlog se določa, da se krone in novi drobiž iz nikeljna in brona v obeh državnih polovicah kujejo v razmerju 70 : 30. V enakem razmerju se razdelé troški zamenjave kovanega denarja avstrijske veljave. Člen XIX. pa določa razmerje kvot za troške zamenjave državnih bankovcev v znesku 312 milijonov, katerih 70 odstotkov prevzame Avstrija, 30 pa Ogerska. Od teh 312 milijonov mora torej naša državna polovica prevzeti 218 1/2 milijona, Ogerska pa 93 1/2 milijona goldinarjev, akoravno se v delegacijah vedno najprvo odštejeta dva odstotka na račun Ogerske in še-le ostanek razdeli po razmerju 70 : 30. Potem bi Avstrija morala prevzeti 214 milijonov, Ogerska pa 98. Ti troški se morajo pa v zlatu plačati. Ker pa imamo malo zlata, moramo ga kupovati za denar, in ker nemamo denarja, moramo delati dolg in vzeti na posodo v zlatu 183 2/3 milijona. To zlato bode ležalo v državni osrednji blagajnici ali pa v kletih avstro-ogerske banke, torej niti ne pride takoj v promet.

Ce bode banka bankovce zamenjala z zlatom, takoj bode zlato zginito v blagajnicah finančnih

LISTEK

Kolera.

Nedvojbeno je grozni gôst, ki se leto za letom potika po svetu ter pobere sto in sto tisoč ljudi; letos izvolil naš del sveta kot pozorišče svojemu tožnemu delovanju. Od iztoka počasnim a sigurnim korakom napreduje — kolera, kakor bi hotela po vsi sili prodreti haš v srce Evrope. Na Rusko prišla je iz Perzije, kjer so zdravstveni odnošaji tako žalostni, da vsaka kužna bolezen ondi pobere mnogo ljudi.

Istotako je zdaj s kolero, koja je prodrila iz Perzije na rusko-kavkaško ozemlje in prekoračila evropske meje; okužila je mnogo krajev južno-iztočne Ruske.

Na zapadu se je pa pojavila celó v Parizu, ter v Londonu, kjer je že umrlo več ljudi. V ta trgovinska središča in velikanska svetovna mesta zatrosena je bila vsled nedostatnih zdravstvenih naredeb zoper dovažanje blaga iz iztočnih dežel, zlasti iz Vzhodne Indije, kjer ima ta strašna bolezen zibelj svojo.

Dasi je bila poznata že v davnih časih, prikazala se je vendar v svoji grozovitosti še le početkom tega stoletja, ko je v Indiji, — bilo je to leta 1817, — pokončala nad 600.000 ljudi. Nato je krenila v zapadne kraje, osobito v Evropo,

kamor je dospela tudi na Rusko leta 1830. Vsled ruske vstaje tega leta zanesena je bila dalje na zapad; poljski ubežniki, bežeči proti zapadu, zatrosili so jo povsod, ter so jo prinesli naslednje leto tudi v naše dežele.

Od te dôbe je pa v kratkih presledkih obiskovala posamične evropske kraje, tako n. pr. češko deželo leta 1866, ko je gori nastala pruska vojna, ter leta 1872 in 1873, ko so jo zatrosili vojaški novinci iz Galicije in jo je dalje zanesla dunajska svetovna izložba. Dalje se je od te dôbe često prikazala po drugih evropskih deželah, osobito na Španskem in Francoskem, kjer je bila ljudem, na primer v Marzelju, v minolem desetletju kruta šiba božja.

V vseh prejšnjih dôbah našla je kolera prebivalstvo, kamor je prišla, le malo pripravljeno, in posledica bile so ogromne žrtve, katere so zopet razširjale epidemijo.

Zdaj je to vse drugače. Odkar se je zadnjič prikazala, so to kužno bolezen temeljito preiskali ter našli sredstva proti njej.

Ko bi se pa le prikazala kolera, ne bode tako kruto razsajala, kakor v prejšnjih letih. To bodi v pomirjenje našemu ljudstvu; pogum je prvi pogoj srečne obrambe zoper groznega gôsta. Zajedno bodi omenjeno, da vse vlade srednje-evropskih držav spolnujejo v tem oziru svojo dolžnost, in avstrijska je zlasti potrebne naredbes ukrenila na bukovinski in gališki meji.

Uverjeni smo, da bi v slučaju kolere vsi pristojni javni organi storili potrebne naredbes, in zlasti stavimo veliko upanje v zdravstveno našo organizacijo; v občinstvo pa, da vse te ukaze vestno in z zaupanjem izvršuje.

V tem oziru se je jako dobro izjavil pred petimi leti na zdravstvenem shodu profesor Babeš, rekoč: Ko bi se izvrševale vse zdravstvene naredbes, katere je znanost spoznala za potrebne, pregnana bi bila za vselej kolera iz Evrope.

Dalje treba, da se občinstvo temeljito pouči, zlasti od zdravnikov, duhovščine, učiteljstva in razumnštva. In ko bi nevarnost že trkala na naše duri, ni se nam treba še bati, kajti najmanj se dandanes kolere bojé zdravniki.

Zmernost v jedi in snažnost sta dva glavna pogoja, da se zapreči kolera. Dalje večkratno umivanje, kopanje in velika pozornost pri izbiranju živil in jestvin, kajti zdrava hrana uniči v želodcu seme okužljivosti.

Zanimivo je, kar pravi statistika, da sta namreč ponedeljek in torek dneva, ko je zbolelo največ ljudi za kolero, ker so si v nedeljo — popočili želodec!

Tolaži nas tudi še to, da je politiško obzorje čisto, kajti znano je, da razširjanje kolere največ še pospešujejo vojske. Teh se pa nam v bližnji dôbi ni treba bati.

A. S.

ljudi in ne pride med ljudstvo. Zato bode še nastalo pomanjkanje denarja, kakor l. 1860, ko je za 200 milijonov papirnega denarja zginilo iz prometa. Tedaj so padla v ceni vsa posestva in pridelki. Teleta, prej po 15 gld., so se komaj prodajala po 3 do 5 gld.; krave po 100 gld. so se prodajale po 30 gld. Vsa ta nesreča je bila posledica, ker ni bilo denarja.

To se bode tudi sedaj zgodilo z zlato veljavo. Zlato bodo pograbilo spekulante ali pa bode odteklo zopet v vnanje države, katerim bomo kot zadolžena država plačevali obresti v zlato. Zlata veljava se bode vpeljala s prisilnim kurzom ali brez prisilnega kurza. Če ne bode prisilnega kurza, moral se bode vsak bankovec pri blagajnicah zamenjati z zlatom in tako bode zlato zginilo v omarah bogatinov. Spekulante bodo imeli zlato, državne blagajnice bodo pa prazne, finančni minister bode moral kupovati denar, bogatini bodo delali dobre kupčije. Če pa se vpelje tudi papirni prisilni kurz, a žija ostane, ker se ne more ločiti od prisilnega kurza, in potem smo zopet pri starem. Finančni minister bode vedno kupoval zlato, veliki kapital ga bode zopet pograbil, in tako pojde dalje, kakor s Sisi-fovim kamnom.

Kdo pa bode plačal? Kapitalist je skoraj brez davka, torej bode srednji davkoplačevalec bogatemu kapitalistu kupoval zlato. Če hoče kapitalist sedaj svoje bankovce zamenjati za zlato, mora plačati a žijo; ko pa bode vpeljana zlata veljava, bode moral mali mož, ki je pravi davkoplačevalec, za bogatega kapitalista plačevati a žijo. Kdor hoče sedaj imeti zlato n. pr. za kolonijalno blago, mora a žijo sam plačati in njemu jo povrnejo konsumentje kolonijalnega blaga. Ko pa bode vpeljana zlata veljava, bode tudi za konsumenta srednji davkoplačevalec moral plačevati a žijo. Mali mož v Avstriji mora res obupati, ker vsa bremena se njemu nalagajo. (Prav res! na desnici.)

Industrijska Nemčija je od Francije dobila 5 milijard odškodnine v zlato in vendar ni mogla vpeljati čiste zlate veljave, temveč zlato in srebrno, revna poljedelska Avstrija pa naj vzdrži zlato veljavo! Ljudstvo bode popolnem izsesalo borzni baroni in malo število bogatinov. In kaj bode konec? Papirni bankovci ostanejo! Kapitalisti bodo sedeli v zlato, davkoplačevalci pa bodo oči pasli na umazanem papirju! (Veselost.)

Vse to pa je voda na mlin socialnih demokratov. Sedaj menijo, da v Avstriji ni mogoče živeti brez borznih baronov, zato jih nočejo pregnati z večjim borznim davkom. Če pa bodo enkrat socialni demokratje začeli zažigati svoje podkope, bežali bodo iz Avstrije, Nemčije, Francije in Italije vsi borzni baroni, da odnesejo glave na čokih. Če bode tudi kmet berač, združil se bode z delavskim beračem, in tedaj bode strašno.

Če gospod poročevalec trdi, da je po zakonih že prej bil določen ključ za razdelitev mogočih troškov valutne operacije med Ogersko in Avstrijo, morali bi sedaj napako popraviti in ne smeli zopet določiti razmerja 70:30 za vse prihodnje obravnave z Ogersko. To razmerje postane na ta način stalno, kakor dogma.

Če sta obe državni polovici enako veljavni, morata nositi tudi enaka bremena; če to ni mogoče, naj se skupna bremena razdeli po velikosti, ali po velikosti in številu prebivalstva, ali samo po prebivalstvu, kakor je to v Nemčiji, kjer posamezne zvezne države plačujejo k skupnim državnim troškom po številu prebivalstva, akoravno ta zadnji način ni priporočila vreden, ker se pri tem lahko goljufa.

Kvotna razmera za skupne državne potrebe je torej jako krivična, ker jej manjka prave podlage. Iz prva so vzeli za podlago fiktivno davčno moč in ta velja še danes. Toda štejejo se le taki davki, ki so v obeh državnih polovicah, drugi davki se ne vštevajo. Tako n. pr. imajo na Ogerskem nagizdni davek, transportni davek itd. Tako Ogerska lahko vpelje nove davke, ki se ne vštevajo pri kvoti, da zmanjša druge, n. pr. zemljiški davek, ki se vštevajo. Če so torej davki podlaga za kvotni ključ, morali bi biti vsaj vsi državni dohodki obeh polovic. Pa še to bi ne bilo dovolj pravično.

Na Ogerskem nemajo deželnih priklad, kakor pri nas. Tam imajo le komitatske in občinske priklade, kakor pri nas okrajne in občinske. Torej pri nas imamo po vrhu deželne priklade, zato Ogri ceneje pridelujejo ter pšenico in vino dražje prodajejo, kakor pri nas.

Pri nas daje pšenica šestkratno ali sedemkratno seme, na Ogerskem 15kratno in 16kratno; tudi ogerski vinogradi so rodovitnejši ko naši. Poleg tega imajo še nižje cene na železnicah. Razdelitev skupnih bremen bi torej bila le tedaj pravična, ko bi bili povsod enaki pridelki in enaki davki. Ker pa to ni, more Ogerska kvotni ključ preminjati, kakor hoče, ne kakor bi morala.

Kvotni ključ bi bil torej pravičen, ko bi se oziral na število prebivalstva in na velikost.

Avstrija šteje 22,835.261 prebivalcev, Ogerska 15,642.101. Po tem pride na Avstrijo 60-377 odstotkov, na Ogersko 39-623 odstotkov. Avstrija obsega 300.024 štiri. kilom., Ogerska 322-286. Po tem pride na Avstrijo 48.212 odstotkov, na Ogersko pa 51-788 odstotkov. Če se vzame za število prebivalstva in velikost povprečna številka, pride na Avstrijo 54-3 odstotke, na Ogersko pa 45-7 odstotkov.

Ti kvoti edino bi bili pravični; kar Avstrija več plača ko 54-3 odstotke, je davek, ki ga plačuje Ogriški.

Torej smo slabši, kakor če bi nas bili Ogri podjarmili, ker v tem slučaju bi plačevali toliko ko Ogri, ne pa več. Davek plačujejo le podjarmljene dežele, premagani narodi. (Pritrjevanje.) Avstrija pa od Ogerske ni premagana.

Krivda zadeva v prvi vrsti prejšnje vlade; Ogri ukazujejo, naše vlade odjenjujejo. Ogri vse dosežajo, mi pa od Ogrov nismo še ničesa dosegli. Živinska sol sa nam ne zniža v ceni, ker Ogri tega ne dovolijo, da naša živina zastaja in je Ogri boljše prodajejo. Bosna je že ogerska pokrajina, deželni načelnik mora biti Oger. Avstrija ne prične vojske, če je Ogri nočejo, drugače pa mora v boj, če ga hočejo Madjari. Oni pač laglje storé, ker moramo mi 70 odstotkov troškov plačevati.

Poleg tega pa ima Ogerska za 1,554.000 hektarov več obdelane zemlje, kakor Avstrija, zato nas izkorišča v gospodarskem oziru. Ogri so skoraj zatrli češko mlinarsko industrijo in mnogo škode naredili avstrijskim vinorejcem s svojimi narejenimi vini. (Tako je!)

Neki ogerski podjetnik je bil na Ogerskem obsojen na veliko denarno kazen, ker je pri nas — mislim, da v Gradcu — naročil blago, in ne na Ogerskem. (Čujte! čujte!) To je trgovska zveza z Ogersko! In vse to mora Avstrija tiho prenašati.

Kvotni ključ 70:30 bi bil tudi za prihodnost jako nevaren. Pri prihodnji obravnavi o pogodbi z Ogersko leta 1898 se bodo sklicevali na valutno pogodbo, ki jo bodo kot orožje porabili proti nam. Kvotni ključ bode stalen, večni! (Prav res! na desnici.)

Ta kvotna razmera torej ni pravična in se more popraviti; ravno sedaj je za to ugodna prilika. Žal, da Ogri vedno zmagajo s svojim vplivom. Zmagali bodo tudi v tem vprašanju, ker želé čisto zlato veljavo in plačevanje v gotovini. Sicer ima naš finančni minister dobro srce za koristi prebivalstva in se bode previdno izogibal vsakemu prenegljenju, toda časniki in razni kapitalisti bodo vedno agitirali za čisto zlato veljavo in plačevanje v gotovini, dokler ne bodo finančnega ministra prisilili do tega, da se jim uda. In če ne sedanjí, spravili bodo družega na njegovo mesto, in potem bodo želi. Minister bode kupoval zlato, borzni baroni ga bodo zgrabili in zopet prodajali ministru. A žija bode zopet cvetela, mi bomo tam, kakor danes, le za nekaj sto milijonov več dolžni, in davkoplačevalci bodo morali plačevati obresti v zlato.

Med ljudstvom pa le ne bo zatega denarja. Kolikor več zlata pa se bode potrebovalo, toliko dražje bode in toliko večji bodo naši dolgovi.

Le jedno korist imajo ti dolgovi, ker so zagotovilo miru. Ko ne bi bilo dolgov, gotovo bi se vzdignila bojevitá stranka ter zahtevala vojsko. V vojski se pride namreč naprej, častniki se povišajo, v miru vse stoji.

Vojaške vaje ne zadoščajo, ker vsako leto obrabijo le nekaj štabnih častnikov in poveljnikov, katere pošljejo v pokoj. (Veselost.) To je premalo, prava vojska pomaga, vojska za vsako ceno. Vojska pa zahteva denarja, in če so le dolgovi, mora molčati bojevitá stranka.

Če torej vladna predloga z zlato valuto, to je, z večjimi dolgovi namerja mir, potem je deloma dosegla svoj namen. Končno spominjam na besede, katere je govoril zastopnik brnske trgovske zbornice o zlati veljavi: „Leta 1879 nam je bil bankerot napovedan, če ne vpeljemo zlate veljave — tedaj smo imeli 60 milijonov primanjkljaja — in danes

imamo 22 milijonov prebitka, akoravno ali ker ravno nismo vpeljali zlate veljave.“

Ti prebitki postanejo primanjkljaji, če bomo delali dolg na dolg; že sedaj plačujemo na leto grozno svoto 160 milijonov goldinarjev obrestij od državnih dolgov in zopet se bodo te obresti pomnožile z novimi milijoni. Zato kot zastopnik revnega prebivalstva ne morem glasovati za predloge, ki bodo že itak preobloženim davkoplačevalcem zvišali davke. Želim pa, da bi se vse bojzani in pomisleki, izraženi v tej zbornici, ne vresničili. (Živahna pohvala na desnici in skrajni levici.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. julija.

Notranje dežele.

Volitev v delegacije. Veselo znamenje je, da so se letos Mladočehi in češki veleposestniki sporazumeli o volitvi v delegacije. Veleposestniki odstopili so od svoje zahteve, da se mora voliti v delegacijo jeden Staročeh, Mladočehi so pa popustili kandidaturu dr. Vašaty-ja in kot svoja kandidata naznačili Herolda, Pacaka, Eima in Masaryka. To so možje, od katerih je pričakovati, da ne bodo v delegaciji napravili kake nepremišljenosti. Razven Eima so vsi bolj zmerni, posebno pa Masaryk. V odseku pa ni šlo gladko s temi kandidati. Radikalci so po sili hoteli, da se kandiduje Vašaty, da bode v delegacijah razkladal svojo diplomatsko modrost, zmernejši so pa vsi odločno se izrekli proti Vašaty-jevi kandidaturi. Radikalci so naposled propali s svojo zahtevo. Da je Eim voljen, je pa zaradi tega dobro, ker sedaj „Narodni Listy“ ne bodo mogli nikogar napadati, ker je ta z njimi v jako tesni zvezi. Brez Gregrovega glasila pa Vašaty ne more začeti nobene velike agitacije proti svojim tovaršem. Pričakovati je pa, da bode to sporazumljenje z veleposestniki imelo blagodejen vpliv na bodočo politiko.

Razdelitev okrajev na Češkem. Komisija za razdelitev okrajev na Češkem je, kakor znano, 20. t. m. imela sejo. Predsednik komisije je izjavil obžalovanje, da čeških zastopnikov ni pri seji, ali se nadeja, da ne bode dolgo, da se bode ta tudi dva češka zaupnika udeleževala del te komisije. Delovanje komisije je seveda šlo jako gladko. Skoro vsi sklepi so bili jednoglasni. Samo zaradi neke češke občine, katere so nekateri hoteli stlačiti v neki nemški okraj, so se pokazala različna mnenja. Komisija se je izrekla proti pridružitvi te občine nemškemu okraju Nemška zastopnika sta to prilično porabila, da sta zahtevala, naj se tudi v bodoče na sklepe občinskih svetov ne ozira. Nemci bi namreč radi neko češko mesto proti volji občinskega zastopa pridružili zaključenemu nemškemu ozemlju. — Prihodno sejo bode pa komisija imela še le v septembru.

Mladočehi. Mladočeški državni poslanci so poslali Gladstonu brzojavko: „Neutrudnemu boritelju za federalizem in samoupravo izrekajo poslanci kraljevine češke svoje občudovanje in simpatije. Klub Čehov v dunajskem parlamentu.“ Ta telegram so odpisali v angleščini.

Stavbeni red. Omenili smo bili shoda, ki so ga imeli stavbeni mojstri v Pragi. Danes dostavimo, da je na Dunaj prišla deputacija, katero je odbral ta shod, da je izrekla zahvalo levičarskim poslancem dr. pl. Plenerju, dr. Exnerju, Siegmundu in Bohatemu, ki so se prizadevali, da bi se vredili stavbeni obrti, kakor ugaja velikim stavbenim mojstrom. Deputacija je bila tudi pri sekcijiskim načelniku baronu Plappartu, proseč ga, da bi v gospodski zbornici vlada zagovarjala tako premembo § 2 in § 15 novega zakona, da bode ugajal stavbenim mojstrom. Grofu Harrachu je pa izročila peticijo v tem zmislu, da jo izroči gospodski zbornici. — Ti koraki čeških stavbenih mojstrov ne bodo brezuspešni, kakor se sedaj kaže, četudi bi bila prememba stavbenega reda v tem zmislu smrtni udarec nekaterim malim stavbenim obrtnikom.

Židje in Nemci. Praški dopisnik „Pester Lloyd“ hudo graja češke Nemce zaradi nehvaležnosti proti židom. Židje so sezidali kazinsko poslopje in vzdržujejo nemško gledališče, sedaj pa Nemci že odrivajo židje. V praški kazini je tudi že boj proti židom. Ker so židje v večini, bodo baje drugi Nemci osnovali svoje društvo. Schmeykal opominja Nemce, pa nič ne pomaga. — Dopisnik je stvari jako verno opisal. Ta razkol je pa le veselo znamenje. Židovski kapital je najhujše podpiral nemstvo v Avstriji proti Slovanom. Če židje jedenkrat radi ali pa prisiljeni odtegnejo Nemcem podporo, pa bode nemške slave tudi v Avstriji konec.

Vnanje države.

Nemčija. Pruski minister dr. Bosse je nedavno potoval po Poznanjskem, v kratkem bode pa ogledoval šole v Sleziji. Posebno bode ogledoval šole po poljskih krajih. Ministru se je nedavno izročilo več prošenj, da bi se uvel poljski učni jezik na šolah v Sleziji. Te peticije je pa vladi priporočal knezof dr. Kopp, da se nanje ozira. Minister hoče na lici mesta se preveriti o pravih narodnih potrebah. Kaj posebnega seveda Poljaki od Prusije ne

majo pričakovati, če tudi v Berlinu neso več tako sovražni Poljakom, kakor so bili pod Bismarckom.

Anglija. Gladstone se že pogaja z različnimi osebami o sestavi nove vlade. Rosebery bode baje minister vnanjih stvari, Morley nadtajnik za Irsko, Harcourt minister notranjih stvari, Fowler državnega zaklada kancelar, Labouchere poštni minister in Herschell lordkancelar, Kimberley tajnik za Indijo, Spencer podkralj irski, Campbell-Bannerman vojni, Trevelyan pomorski, Shuttleworth kmetijski minister in Russel generalni prokurator. — Konservativni listi menda čutijo, da v notranji politiki Gladstonu ne morejo do živga, jeli so strašiti, da bode Gladstone Anglijo v vnanji in kolonijalni politiki spravil na napačno pota. Svajajo, da utegnejo Angleži naposled še kolonije izgubiti, ker bode jim Gladstone dovolil preveliko samostojnost. Konservativni listi vedo, kakega pomena so kolonije za Anglijo, zaradi tega pa baš s kolonijalno politiko strašijo občinstvo.

Izvirni dopisi.

Iz Cirknice, 21. julija. V nedeljo 24. julija priredi tukajšnja kmetijska podružnica veliko tombolo, da ji bode mogoče, s čistim dohodkom tombole pokriti vsaj nekoliko dolg na drevesnici. Tombola obeta biti sijajna. Najboljši pevci iz Cirknice in okolice bodo sodelovali pri petju. Tudi operni pevec g. Bučar bode sodeloval.

Deževno vreme nagaja kmetom, da jim bode vse delo zaostalo. Močno tožijo čez črva, kateri preti uničiti še to, kar je ostalo povodnji in toči. Jezero se letos gotovo ne bode usušilo, ljudje torej še stelje ne bodo mogli dobiti, kajti „bik“ in „kravinja“, ki raste na jezeru, jim služi v steljo.

S Toplic na Dolenjskem, dné 20. julija. (S v. b. i. r. m. a. i. n. s. l. o. v. e. s. n. o. o. d. p. r. t. j. e. v. o. d. o. v. o. d. a.) Tukaj smo imeli sv. birmo dné 11. julija. Topličani so bili radostno iznenadeni, da so dobili letos v svojo sredo premil. gosp. knezoškofa; zato so sprejeli z največjim veseljem najvišjega duhovnega pastirja svojega, in slovesno, kolikor so mogli.

Dné 17. julija smo pa imeli neko drugo slovesnost. Odprli smo vodovod topliški. Sosebno so bili povabljeni Novomeščani, ki so tudi prihiteli, kakor naši najboljši sosede, povekševati slovesnost. Opoldne je bil banket v gradu, pri katerem je bila zastopana inteligenca topliška, topličarji in deželna gosposka. Gospod okrajni glavar novomeški, vitez Vesteneck, je vstal pri banketu, poudarjal zares velike zasluge gosp. župana Avg. Kulavca, ki si jih je pridobil za vodovod, in je pozval vse pričujoče, naj počasté našega očeta, cesarja Franca Jožefa. Temu pozivu so se kaj radi odzvali vsi pričujoči.

Po popoldanski službi božji pridejo naši sosede Novomeščanje. Najprej je korakala mestna godba in je veselo svirala; za njo so stopali čili Sokoli in druga gospoda. Privrelo je pa tudi od drugih krajev premnogo ljudi: iz Semiča, Zužemberka in okolnih far.

Točno ob treh pride topliški čast. g. župnik, spremljan od g. kapelana, in blagoslovi vodovod po cerkvenem obredu. Nato stopi g. župnik Babnik, znan kot dober govornik, na prirejeno oder in nam razloži pomen slovesnosti. Njegov krepki in čisti glas se je razlegal daleč okrog. Zbrana množica ga je poslušala zvesto. Govoril je tako-le:

„Ko je vodil Mojzes izraelsko ljudstvo iz Egipta v Kanaansko deželo, šli so judje skozi puščavo Sur. Hodili so tri dni po puščavi in niso našli vode. In prišli so v kraj, imenovan Muro, pa niso mogli piti vode, ker je bila grenka. Ljudstvo je godrnjalo nad Mojzesom, rekoč: „Kaj bomo pili?“ Mojzes pa je molil k Gospodu, kateri mu je pokazal les; ko ga je vrgel v vodo, je bila sladka. Ta svetopisemska dogodka prišla mi je na spomin danes, ko mi je izročil slavni odbor častno nalogo, da blagoslovim srečno dodelani vodovod na Toplicah in pri njega slovesnem odprtju prevzamem slavnostni govor.

Da moremo živeti, treba nam je zdravega zraka, tečne, nepokvarjene hrane in dobre pitne vode. Brez teh božjih darov bi ne mogli niti ljudje, niti druga živa bitja živeti. Lakota je huda, to vé vsak, ki je bil kdaj že lačen. Slabi zrak človeka mori in mu dihati ne dá. Žeja pa ni le huda, žeja peče, pravi resnični pregovor. Hudo je, če je človek lačen, še huje je, če je žejen.

Že pagani so imeli povodne bogove, katerim so svoje reke, svoje potoke in studence v varstvo izročevali, in so njih godove praznično slavili. Že oni so vedeli ceniti veliko važnost dobre in zdrave

vode, ter so se za ta potrební dar priporočevali svojim hogovom.

To je naravno. Mislimo na kraje, kjer ljudem manjka vode, kjer ljudje pri svojem težavnem delu, živina na paši žeje medli, na kraje, kjer ljudje pohlevnega dežja skrbno prestrežejo, ker nimajo studencev, ter le v kapnice nabirajo toliko potrebne vode.

Taki suhi kraji so prave, pravcate puščave, in milovati nam je one, ki v njih prebivajo. Prijetno i vabljivo bivati je le v onih krajih, kjer so bistri studenci in mrzle vode.

Naše Toplice imajo veliko naravne lepote: mili i zdravi zrak, krasno okolico z nizkimi griči i prijaznimi dolinami. To radi priznavajo vsi tujei, ki prihajajo v naše zdravilišče. Le ene reči smo pogrešali doslej vsi, domačini in tujei: dobre in zdrave pitne vode, s katero bi utešili žgočo žejo.

Ob suši so nam naši studenci večinoma usahnili; ob deževju nam jih je kalna in blatna dežnica zalivala. In vendar je vsakemu zdravemu prva in poglavitna potreba čista in mrzla voda. Ta nedostatek bode odslej odpravljen. Vodovod nas bode po svojih podzemeljskih železnih cevih odslej preskrboval z zdravim in dobro vodo, ki izvira v bližnjem Podturnu.

To je dobrotá, katera se z denarjem preplačati ne dá; to je napredek, vreden, da se zabeleži z zlatimi črkami v zgodovino našega zdravilišča! Še pozni rodovi bodo hvalo vedeli onim rodoljubom, ki so to srečno misel sprožili, onim, kateri so pripomogli k temu, da se je ta srečna misel izvršila v dejanju.

Spodobi se, prava naša dolžnost je, hvaležno omenjati onih, ki so si za zgradbo našega vodovoda stekli največje zasluge. Med njimi častno, prvo mesto zavzema naš župan, blagorodni gospod Avgust Kulavec. Že več let je mislil na to, da bi preskrbel Toplicam dobre pitne vode; dal je kopati vodnjak, trebil studence; a vse te skušnje so mu izpodletele. Po ceveh hočemo napeljati dobre vode na Toplice, ta misel dozori v njegovi glavi. Predrzná misel! Za take zgradbe je treba veliko žrtvovati, je treba veliko ne stotakov, marveč tisočakov. In kje dobiti to svrhu potrebnega denarja? Fortes fortuna juvat! Pogumnega sreča ne zapusti! si misli in loti se srčno nevarnega, dragega dela. In sreča mu je bila mila i prijazna. Njegove prošnje so bile milostno sprejete, in zagotovljene zdatne podpore za vodovod topliški. Preslavni deželni odbor v Ljubljani dovolil je iz dež. zaklada 1000 gld. Visoko ministerstvo za poljedelstvo na Dunaju 1000 gld.; visoki vojaški uradi 1000 gld.; presv. knez Karol Auersperg 1000 gld.; kranjska hranilnica 500 gld. To so velike, izredne vsote, zlasti v današnjih časih, ko na vseh straneh moledujejo siromaki za podporo. Gospodu županu, blag. gosp. A. Kulavcu in vsem omenjenim velikodušnim dobrotnikom zakličimo iz hvaležnih src: Slava, Slava, Slava! (Pričujoči zakličejo: Slava!) Samo ti veliki darovi naših dobrotnikov so omogočili, da se je to drago delo zgotovilo, da se ta vodovod zdajle slovesno odpre! Iz njega natočim prvi kozarec, napijem našim prevelikim dobrotnikom, napijem vsem, ki ste nas v povzdigo današnje slavnosti počastili; napijem vsem Topličanom, kateri so nas pri tem delu z denarjem ali svojimi pridnimi rokami podpirali!!

In kakor se je pri stvarjenju sveta sprostil Duh Božji nad vodami, da bi vse vredil v službo človeku, tako naj posveti tisti Božji Duh z nebeškim blagoslovom vodo tega vodnjaka, da bode dobra za občno rabo življenja; naj odžene od nje vsak napad sovražnih močij, da bodo vsi, katerikoli bodo iz nje zajemali, ali jo pili, ali jo rabili v kakoršnih koli potrebah, imeli veselje vse moči in zdravlja!

Po končanem govoru zadoni govorniku živahno pohvalno ploskanje. Novomeška godba je igrala, novomeški pevci so zapeli prelepo nekaj pesmij, med pevci je bilo tudi nekaj gospodičin, ki so se odlikovale s krasnimi glasovi. Vse je bilo veselo, vse je bilo oduševljeno. Tudi kos g. kapelana, zaprt v kletki, ni mogel ukrotiti v sebi oduševljenega svojega srca, in je kakor najhujši „Hej Slovenec“ prepeval s krepkim glasom: „Naprej zastava Slave, na boj junaška kri...“, da se je veselo razlegalo njegovo petje nad glavami zbrane množice.

Ob petih smo odšli v park, ki je oddaljen od Toplic kakih deset minut. Ondi je bila veselica, in točila se je pijača, da so si žejni gasili žejo. Novomeški pevci so lepo popevali. Jako nas je iznenadila telovadba novomeškega Sokola. Občudovali smo veliko gibčnost mladih Sokolov. Množica jim

je ploskala živahno. Pohvala je pa tudi bila zaslužena pošteno. Topiči so grmeli v parku, in njih glas se je razlegal krepko med stoletnimi drevesi. Visoke smreke so se nekako veselile z nami nad našimi glavami, in so nam šepetale: Le veselite se, otročiči dobri!

Ob sedmih se vrnemo na Toplice. Pred gradom je vse oživeló. Mize smo zasedli. Gasili smo si žejo. Godba je svirala, pevci so peli. Vse je bilo veselo. Le prekmalu se je približala polnoč, preljubi Novomeščanje so nas zapustili. Godba je odšla, Sokoli so odleteli. — Tako se je vršila in zvršila redka slovesnost.

Bog daj, da bi donášal vodovod dobro vodo na Toplice veliko veliko let. Vrednost dobre pitne vode znajo preceniti najbolj bolni topličarji, ki imajo dostikrat tako žejo, da si je še ugasiti ne morejo, naj tudi pijejo kolikor hočejo.

Vodovod stane kakih 7500 gld.

Novomeščanom, našim ljubim sosedom, želimo, da bi se dobil kmalu med njimi kak človek, ki bi imel resnično voljo in neustrašno stanovitnost gosp. Avgusta Kulavca, in ki bi jim preskrbel tolikanj potrební vodovod. Bog daj srečo!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. julija.

(Goriški deželni glavar odstopil.) V Gorici so bile prve dni tekočega meseca mestne dopolnilne volitve. V prvem razredu je bil kandidat tudi Frančišek grof Coronini, goriški deželni glavar, ki pa je prišel v ožjo volitev z notarjem dr. Nordisom. Pri ožji volitvi pa je dr. Nordis dobil 49 in grof Coronini le 15 glasov. Oba sta pristaša italijansko-liberalne stranke. Vsled tega propada je grof Coronini odložil deželnozborski mandat in odpovedal se kot deželni glavar.

(Cesarjev dar.) Iz Kopra se poroča, da je bila neka revna ženska zaradi tatvine obsojena na devet mesecev zapora. Ko je prestala že tri mesece ječe, je nova obravnava dokazala, da je ženska nedolžna. Naredila je prošnjo do cesarja, da dobi kako odškodnino za nedolžno prestano kazen. Te dni je prejela 200 gld. iz cesarjeve zasebne blaginje.

(Strela.) Iz Metlike se nam piše: V sredo 20. t. m., ob 4. uri popoldne, prišel je preko Gorjancev močen nalič, med katerim se je pripetila velika nesreča. Gospodinja Katarina Luzar iz Slamne Vasi h. št. 2 in njenega moža sestra Neža sta okopavali koruzo na polju. Hoteč se hudemu naliču umakniti, zbežita pod bližnji hrast, v katerega je — tresčilo. Ko se je čez kake pol ure izlilo, gre gospodar na polje in najde gospodinjino in svojo sestro obe mrtvi pod hrastom. Gospodinja je zapustila dvojico nedoraslih. Nihče ne vé, kje ga čaka zadnja ura.

(Lep dar.) G. Ivan Rus, posestnik v Stranski Vasi pri Grosupljem, je daroval prirodopisnemu kabinetu tukajšnje nižje gimnazije lep klopoteč (Klapperstein), ki ga je našel blizu mesta, kjer zidajo kolodvor na Grosupljem.

(Osebná vest.) Nekaj dnij biva v Ljubljani gospa Donna Matilda de Socias, vdova po generalu Sociasu, bivšem guvernerju na Minorki, ter uporablja po nasvetu vladnega svétnika dr. Valente kopeli pri „Slonu“. Ona je rodom Hrvatica.

(Novo sv. mašo) bode daroval v nedeljo dné 24. t. m. ob 9. uri v trnovski cerkvi v Ljubljani č. g. Karol Lenasi, četrtoletnik ljubljanskega semenišča.

(Nesreča.) V nedeljo je strela udarila v kočó F. Ploja v Cogencih, župnije sv. Antona na Štajerskem, ter ubila staro mater in dojenčka; kočó je do tal pogorela.

(Umrl) je včeraj v Šmariji pri Jelšah g. Franc Skaza, veleposestnik in poštar. Pogreb bode jutri popoldne.

(Iz Celovca) se nam poroča: Tu nameravajo napraviti poseben hram za laško vino, ki se baje začne že v kratkem k nam voziti. — Vreme je zadnji čas jako neugodno. Malone vsak dan dežuje in zaradi vednega deževja kmetje ne morejo žita spraviti domov. Sploh kaže letošnja letina jako slabo. V mnogih krajih je tudi toča napravila precej škode. Nemški „liberalni listi“ porabijo poročila o nevihtah in uimah, da v njih na res nesramen način zabavljajo čez katoliško duhovščino in pobožno ljudstvo. „Deutsche allg. Ztg.“ v Beljaku je nedavno poročala, da je nekje na Zgornjem Koroškem pobila toča, in svojemu poročilu pristavila: „trotz Bittprocessionen wurden hiebei auch die Felder der bigottesten,

fleissig Messe zahlenden und auf den Knien rutschenden unseren (sic!) lieben Herrgott die Zehen abbeisenden Dickschädel hart von diesem oberen Segen mitgenommen. — To Vam je pristna nemška omika!

(Na državni obrtni šoli v Gradcu) je bilo v minolem šolskem letu tudi 5 učencev s Kranjskega. Mizar Josip Plečnik iz Ljubljane in strugar Vinko Levičnik iz Kamnika sta dovršila nauke s prav dobrim vspehom.

(Cerkniška kmetijska podružnica) vabi na tombolo, katera bo v nedeljo, dne 24. julija. Vspored je: 1. Petje, katero vodi iz prijaznosti g. profesor Franjo Gerbič. 2. Govor g. tajnika c. kr. kmetijske družbe, Gustava Pirca. 3. Tombola. Dobitkov je 27 in sicer 6 amb, 6 tern, 6 kvatern, 6 kvintern in 3 tombole. Glavni dobiček je lepa junica sive barve. Tablica stane 10 kr. Začetek ob 1/4. uri popoldne. Tombola bo pred cerkvijo, pod lipo, kjer se bodo dobivale tudi tablice.

(Celjska čitalnica) vabi na koncert s sodelovanjem tamburaškega zbora hrv. akad. društva „Zvonimir“ z Dunaja v ponedeljek, dne 25. julija 1892 v dvorani pri „Zelenem travniku“. Vspored: 1. D. Jenko: „Naprej!“ 2. Sl. Katkič: „Vienac hrv. narodnih popevaka“. 3. N. Gžizek: „Kolo“. 4. Fr. Janda: „Slovanski napevi“. 5. Fr. Kuhač: „Povračanac“, hrvatski ples iz Slavonije. 6. Sl. Katkič: „Karišik“ iz opere „Nikola ban Šubić-Zrinjski“. 7. a) V. Klaič: „Misli moje“. b) D. Jenko: „Strunam“. 8. M. Majer: „Hrvatsko prelo“. 9. M. pl. Farkaš: „Ruska četvorka“, (v spomin na Slavjanskega). 10. Sl. Katkič: „S Bogom more“, koncertno varijanje po hrv. narod. pjesmi za brač uz praput molog sbora. 11. Iv. pl. Zajc: Himna „Zvonimira“. 12. Koračnica „Hrvatske“. Po koncertu prosta zabava. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za osebo 20 kr. za obitelj 50 kr.

(Koncert) priredi tamburaški zbor hrvatskega akademičnega društva „Zvonimir“ z Dunaja prihodnjo nedeljo ob 8. uri zvečer v mariborski čitalnici. Vstopnina za ude 30 kr., neude 50 kr., rodbine 1 gld.

(Prva abiturijentska veselica slov. in hrv. pripravnikov.) Poroča se nam: Slavni naš skladatelj g. A. Nedved zložil je za abiturijentsko veselico slov. in hrv. pripravnikov, ki se vrši 4. avgusta na starem strelišču v Ljubljani, prekrasno novo skladbo: „Pri slovesi“. Tudi g. Hr. Volarič doposlal je svojo novo veliko kantato „Domovini“, ki se bo pela s spremljevanjem vojaške godbe. Z ozirom na blag namen veselice želeli je v vseh narodnih krogih, posebno v dijaških in učiteljskih občenega zanimanja.

(Štaterski deželni odbor) odda s prihodnjim šolskim letom tri ustanove po 300 gld. za medicince s Štaterskega,

(Duhovniške vesti iz celovške škofije.) Za provizorje gredó č. gg. kapelani: Fr. Hilpert iz Hüttenberga v Riže; Dav. Urbanek iz Smihela nad Pliberkom v Pölling; Josip Vilhelmer iz Špitala v Steuerberg. — Premješčani so č. gg. kapelani: Fr. Holec iz Sveč v Hodiše; Fr. Stingl iz Stalla v Sveče; Mat. Ražun iz Zel. Kaplje v Pliberk; Jak. Kindlmann iz Prevalj v Pliberk; J. Tiefenbacher iz Zgoranje Bele v Beljak; Jak. Kuneš iz Riž v Stall. — Dr. Hiebaum pride za kapelana v Šmohor. — Nameščen so č. gg. novomašniki kot kapelani: Vaclav Čeh v Zel. Kaplji; Iv.

Český v Kotarčah; Iv. Drunický v Črni; J. Gross v Zgornji Beli; Fr. Havliček v Smihelu nad Pliberkom; Jan. Kokoschinegg v Volšberku; Jos. Konaš v Požarnici; M. Mazanec v Hüttenbergu; Anton Pelnař v Guštanju; Rud. Perné pri Dev. Mar. na Jezeru (Prevalje); Ljud. Pirkner v Zgornji Beli; Ant. Prucher v Trgu; Jan. Schmutzer v Špitalu; Jos. Svaton v St. Lenartu pri sedmih studencih; Iv. Varmut v St. Janžu na Mostiču. — Novo mašo poje dne 24. julija v Podravljah, v podružnici skočdolske župnije č. g. o. Reginald Kluper, mašnik frančiškanskega reda. Pridigoval bo preč. gosp. župnik in deželni poslanec Gregor Einspieler.

Raznoterosti.

— Obešen je bil včeraj v Zagrebu kmet Ivan Batelja, ker je skozi okno ustrelil svojo sosedo Franjo Stipkovič in njenega otroka.

— Krč v vodi. Večkrat utonejo tudi dobri plavači in sicer zaradi krča. Ameriški zdravnik dr. Roche je preiskaval vzroke ter trdi, da ni krč uzrok nenadne onemoglosti. On pravi, da človek potegne v se pene ali vodne kaplje in vsled tega človeku zapre vse dihalne organe. Ljudje pravijo, da se mu „zaleti“. Če pride voda v sapnik, ko so pljuča brez zraka, potopi se telo takoj. Če se to zgodi med zdihljenjem, človek takoj onemore. Kedar kdo med kopanjem nenavadno maha s rokami, treba mu je takoj hiteti na pomoč, ker ne more klicati.

— Samomor s pijavkami. V okolici Florencije so našli mrtvega Giordana, višjega uradnika pri italijanskem poljedelskem ministerstvu. Truplo je bilo polno pijavk, ki so prouzročile smrt.

— V St. Gervaisu na Francoskem, kjer se je podsul hrib, spoznali so doslej že 109 mrličev. Ker že dva dni dežuje, so delo ustavili. Več hiš se utegne še zrušiti.

Telegrami.

Gradeo, 21. julija. Pri davkariji v Voitsbergu so včeraj dobili 20 ponarejenih petdesetakov.

Budimpešta, 22. julija. Vlada je ukrenila, da morajo zdravniki vsaj pet dni opazovati vse potnike, ki pridejo naravnost iz vzhodnih in severovzhodnih delov Rusije.

Kodanj, 22. julija. Tukajšnjega ameriškega konzula so zaprli zaradi goljufije pri izplačanju neke dedščine.

Peterburg, 21. julija. Kolera se širi tudi po kubanskem ozemlju; umrlo je vsled kolere šest oseb.

Peterburg, 22. julija. Dne 18. in 19. t. m. je v raznih mestih zbolelo za kolero 700 oseb, umrlo pa 313.

Umrli so:

19. julija. Ana Nadrah, postreščkova hči, 3 dni, Dunajska cesta 14, convulsiones.

20. julija. Friderik Sartori, poštnega sluga sin, 1 1/2 leta, Gradišče 8, katar v želodcu in črevih. — Marija Makove, čevljarjeva hči, 7 1/2 meseca, Opekarska cesta 25, bronchitis capillaris.

V bolnišnici:

17. julija. Mihael Gerlj, delavec, 59 let, pythorax.

19. julija. Ignacij Logar, gostač, 76 let, emphisema pulm.

Tujci.

20. julija.

Pri **Maliču**: Lehr, inženjer; Valenta, kemik; Pflanzner in Waide, učitelj; Smeibid, potovalec; Schneeberger, German, trgovec, z Dunaja. — Aichez iz Zadra. — Gatorno in Mledit

s soprogo iz Trsta. — Bartlmä z bratom in Braune z nečakom iz Kočevja. — Schweighofer, trgovec, iz Brna. — Högler iz Celovca. — Tekavec iz Milana. — Gamulin iz Dobroniča. — Terpotič, ravnatelj, iz Trbovelj. — Komporsch iz Laškega Trga. — Schimetschek iz Hrastnika.

Pri **Stona**: Vitez Sauerwald pl. Hochland, ravnatelj, iz Sarajeva. — Haubner z rodbino; Ubalditch s sinom; Fränkel, Haner, Bartl, Weiss, Hilfreich z Dunaja. — Weiss, Hochinger in Korwin, trgovci, iz Grada. — Gürtner, Froberg, Koch, učitelji, iz Draždan. — Schick, potovalec, in Schnabl, trgovec, iz Brna. — Holasek, trgovec, iz Maribora. — Homan, trgovec, iz Radovljice. — Michallovic iz Gradiške. — Zabukovec iz Metlike. — Mordo z rodbino; Chiusoforte, iz Trsta. — Mayländer, Warglien s soprogo z Reke. — Fuschier in Vidoni, trgovca, iz Artegne. — Globočnik, trgovec, iz Kranja. — Potatzky, trgovec, iz Gorice. — Szedő, trgovec, iz Budimpešte.

Pri **Južnem kolodvoru**: Vitez Neuwirth, stotnik, iz Pulja. — Haase iz Gere. — Leitz, trgovec, iz Wergenheima. — Pitlach, zasebnik, iz Brna. — dr. Pawlikowski, štabni zdravnik, z rodbino, iz Grada.

Pri **bavarskem dvoru**: Hornstein Adela in Konstantin, zasebnika, iz Grada. — Holz iz Trsta. — Polaczek, trgovec, iz Budimpešte. — Theuersehuh iz Tržiča. — Lakner in Maierle iz Knežje Lipe.

Pri **Virantu**: Fajdiga iz Trsta. — Mühlrad s soprogo iz Prage.

Pri **avstrijskem caru**: Tesel z bračom iz Voloske. — Kurz, učitelj, z Dunaja. — Balzarek iz Gauden-a.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Motnje na 24 ur
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	726.3	19.0	vzhod	oblačno	22.7
21. 2. u. pop.	728.5	17.2	"	"	dež
9. u. zveč.	729.8	17.0	zpad	"	
Srednja temperatura 17.7°, za 1.9° pod normalom.					

Naročila na

južno sadje, zelenjavo, morske ribe in rake, ribice mnogovrstnih barev za olepšavo

sprejema 321 6-5

Makso Lavrenčič, Corso Stadion št. 33 v Trstu

Razpis dveh učiteljskih mest.

Na slovenski čveterorazrednici družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu se razpisujeta

dve učiteljski službi

z letno plačo po 500 — pet sto — goldinarjev in odškodnino za stanovanje 60 gld.

Nekolekovane prošnje s potrebnimi spričevali pošiljati je družbinemu vodstvu do 1. avgusta t. l. Za jedno mesto imajo učiteljice prednost. Službo je nastopiti v začetku bodočega šolskega leta.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dne 21. julija 1892.

Ravnokar so izšle v zalogi

J. GIONTINI-JA v Ljubljani knjižice:

1. **Kar Bog stori, vse prav stori.**
2. **Kako vzgaja osoda.**
3. **Bog pomaga.**
4. **Peter Prostak.**

Povesti, spisal Frančišek Hoffmann.

Vsaka knjižica ima po 4 jekloreze.

Cena 40 kr., vse štiri 1 gld. 60 kr.; po pošti 1 gld. 70 kr. 331 2-2

Dunajska borza.

Dne 22. julija.	Dne 21. julija.	Ljubljanske srečke, 20 gld.
Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld. 60 kr.	110 gld. 10 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 " 15 "	Ogerska papirna renta 5%
Zlata renta 4%, davka prosta	113 " 50 "	100 " 55 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 60 "	4% državne srečke l. 1854., 250 gld.
Akcijske avstro-ogerske banke, 600 gld.	995 " — "	140 " 50 "
Kreditne akcijske, 160 gld.	311 " 25 "	5% državne srečke l. 1860., 100 gld.
London, 10 funtov strl.	119 " 60 "	152 " — "
Napoleonador (20 fr.)	9 " 51 "	Državne srečke l. 1864., 100 gld.
Cesarski cekini	5 " 67 "	182 " 50 "
Nemških mark 100	58 " 60 "	Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%
		96 " 25 "
		Zastavna pisma
		100 " 50 "
		Kreditne srečke, 100 gld.
		190 " 50 "
		St. Genois srečke, 40 gld.
		63 " — "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% gallške propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercialne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

1860. leta promese

cele gld. 14 1/2, petina gld. 4 in kolek 50 kr.

Glavni dobiček 300.000 gld. av. velj.

Žrebanje že dne 1. avgusta!